

Sande Venstre

Forslag til budsjett

For perioden 2012-2015

venstre

28.11.2011

Sande trenger en ny kurs

Sande har på tross av en stram økonomi med kun 88,4 % av inntektsnivået sammenlignet med landsgjennomsnittet lenge vært skjermet for å måtte gjennomføre kutt i sine tjenester. Inntil nå.

Rådmannens forslag til budsjett inneholder kutt i tjenesteproduksjonen på til sammen 4 millioner kroner. Barnehagene, barnevern og kultur får kutt på 0,5 millioner hver og helse kuttes med 1 million. Hardest rammes skolene med kutt på 1,5 millioner.

Sande kommune har ved utgangen av 2011 lånegjeld på 324 millioner kroner, noe som vil koste oss 22 millioner i finanskostnader. Rådmannen har i sitt budsjettforslag foreslått investeringer på over 275 millioner over de neste 4 årene. Til dette trenger Sande kommune å øke lånebyrden med ca 95 millioner kroner, noe som medfører en ytterligere økning av finanskostnadene. Estimert vil gjelda koste oss 35 millioner kroner årlig fra 2015. Det er dyrt å være fattig.

Økningen i finanskostnader på 13 millioner kroner i perioden vil mest sannsynlig sette tjenestene under ytterligere press, og faren for flere kutt i tjenestetilbudet i fremtiden er overhengende. Sande Venstre mener derfor at Sande kommune trenger en ny kurs. Vi må begrense veksten i lånegjeld og følgelig også investeringslysten. Vi må i tillegg øke inntektene til kommunen.

Sande Venstre mener derfor at tiden er inne for å vurdere nye potensielle inntektskilder. Bl.a. kan vindmøllepark gi fremtidige inntektskilder og en økning i antall arbeidsplasser vil slå positivt ut.

Oppsummert ønsker Venstre:

- En privat aktør bør bygge og drifte ny barnehage nord i bygda. Dette vil redusere gjeldsbyrden med 30 millioner og spare kommunen ca 2 millioner i årlige finanskostnader sammenlignet med Rådmannens budsjettforslag.
- Kommunen må se etter flere inntektskilder. Kommunen bør utrede mulighetene for vindmøllepark på vestslogen.
- Sande kommune trenger flere arbeidsplasser. Kommunen bør aktivt bidra til å etablere utviklingsselskap i samarbeid med grunneiere og private aktører for å få fart på næringsområdet i Hanekleiva.
- Kunst, musikk og idrett (kultur) i Sande trenger arealer for å utøve sine aktiviteter. Kommunen må etablere ny flerbrukshall i forbindelse med utbyggingen av Selvik skole. Flytting av teknisk sentral og kornmagasinet ut av sentrum vil gi tilgang på meget attraktive sentrumstomter. Disse tomtene bør utvikles i samarbeid med private aktører og byggene bør huse handel, kontorlokaler og kulturhus.

Kultur og oppvekst

Skole

Sande Venstre ser det som en av kommunens viktigste oppgave å tilby en god skole, med gode lærere og gode arbeidsforhold for både lærere og elever. Skolens oppgave er å se alle elever og gi disse daglige utfordringer tilpasset deres ferdigheter. Derfor er det viktig med nok lærere og klasserom. Dette gir den enkelte lærer mulighet til å se sin elev.

Elevenes prestasjoner blir stadig bedre og det kan synes som om skolen har funnet en god formel for å øke læringsutbyttet. Det er derfor sterkt beklagelig at Rådmannen i sitt budsjettforslag velger å gjøre de største kuttene i budsjettet innen denne sektoren. Det er forventet vekst i antall elever på skolene. Budsjettkutt og flere å tilby tjeneste til er en uheldig kombinasjon. Sande Venstre har programfestet at skolenes driftsbudsjett skal økes. Dette er vanskelige prioriteringer, men Sande Venstre har i sitt budsjett opprettholdt dagens driftsbudsjett, pengene hentes fra kutt i administrasjonen.

Hovedoppgaven i skolen er å forbedre kvaliteten i kunnskapsformidlingen. En skole for kunnskap og like muligheter krever faglig sterke lærere. Derfor vil Venstre gi alle lærere tid og ressurser til faglig påfyll gjennom systematisk etter- og videreutdanning. Vi vil ha en god skole for elevene, derfor satser vi på læreren.

Sande Venstre støtter i sitt budsjett investeringen på 32 millioner i utbygging av Selvik skole. Denne utbyggingen har blitt forsømt i 10 år og skolen har mange fler elever enn det den er bygget for å ha. Sande Venstre understreker nødvendigheten av å komme tidlig i gang med å kartlegge hvor og når de neste utvidelsene av skole må til.

Haga skole har behov for rehabilitering av bl.a. kjeller inkludert toaletter. Rådmannen har i sitt forslag ikke funnet penger til dette før i 2015. Vi foreslår å fremskynde dette arbeidet til 2012.

I forbindelse med opprettelsen av senter for God Oppvekst har Sande kommune tatt et stort skritt i retning av å bruke bred faglig kompetanse for å imøtekomme barn med spesielle behov. Dette er et meget positivt tiltak. I sammenheng med opprettelsen av dette senteret bør det også rettes et fokus på hvilken faglig kompetanse som finnes i kommunen. Dette med tanke på å kunne gi særlig sterke elever et godt tilbud. Derfor kan en utredning av hvilke muligheter skolene har for å samarbeide om et tilbud til disse elevene ha positive virkninger for læringsutbyttet deres. Derfor bør man også se grundig på mulighetene til dette.

Forslag

- «Rammetilskudd til skolene på 1,1 millioner kroner. Det hentes 100.000,- fra administrativ ledelse, 100.000,- fra IKT, 200.000,- fra økonomiavdelingen, 200.000 fra informasjonsavdelingen, 200.000,- fra stab, 150.000,- fra godtgjøring til folkevalgte og 150.000,- i besparelser på sammenslåing av KOP og HOS.»
- «Det settes av 400.000,- til etter- og videreutdanning av lærere. Pengene hentes fra Stab - strategisk kompetansefond.»
- «Rehabilitering av Haga skole fremskyndes til 2012.»

- «Det utredes hvordan skolene i Sande kommune kan bruke hverandres kompetanse for å gi sterke elever mulighet til større faglige utfordringer innenfor samme driftsrammer. Utredningen skal innbefatte mulig samarbeid med videregående skole og høyskolen i Vestfold.»
- «Utgifter til MOT i ungdomskolen fjernes fra ungdomsskolens driftsbudsjett og føres annerledes som en utgift i sektor for kultur og oppvekst (sektor 20).»

SFO

Skolefritidsordningen (SFO) er et tilbud til barna når foreldrene er på jobb. Dagens løsning der man kun kan velge mellom heltidsplass, 4 eller 3 dager i uken og halv plass er stivbent og ikke tilpasset folk behov. Foreldre har ønske å tilbringe tid sammen med barna sine. De som har anledning til det pga sin arbeidstid benytter derfor SFO kun om morgenen eller om ettermiddagen. Allikevel må de betale full pris for dette. Andre arbeider i faste turnuser som gjør at de har behov for SFO på ulike dager i forskjellige uker. Dette er håndterbart. En fast ordning gir den kontinuitet som kreves for å kunne bemanne SFO tilstrekkelig til en hver tid.

SFO holder stengt i juli måned, dette medfører følgelig at foreldre blir tvunget til å ta ferie i juli. Kommunen bør kunne ha et tilbud også i juli slik at folk selv kan få velge når de vil ha ferie. Barn skal selvsagt ha ferie fra SFO, men kommunen trenger ikke avgjøre tidspunktet.

Sande Venstre ønsker en god og fleksibel Skolefritidsordning som er tilpasset folks behov!

Forslag

- «Sande kommune innfører fleksibel SFO med egne priser for morgenopphold, ettermiddagsopphold frem til 15.30 og ettermiddagsopphold frem til 17.00. Innføring av fleksibel SFO skal ikke medføre økning i pris for full plass utover det som allerede er budsjettet.»
- «Sande kommune starter opp tilbud om SFO i juli.»

Barnehage

Sande Venstre ønsker en balansert fordeling mellom kommunale og private barnehager. Det er nå full barnehagedekning i kommunen, i henhold til departementets definisjon. Men det vil fortsatt være et økende behov for flere barnehageplasser. Sande Venstre ønsker derfor å tilrettelegge slik at en privat aktør kan bygge og drifte en barnehage nord i kommunen. Dette vil spare kommunen for en investering på omkring 30 millioner kroner og vil ikke koste kommunen mer i drift.

Sande Venstre ønsker at alle barnehagene i Sande kommune skal ha gode kår for tilskudd uavhengig av om de er kommunale eller private. Dessverre finner vi ikke rom til en økning i disse rammene i årets budsjett. Vi vurderer forutsigbare driftsrammer som mer hensiktsmessige enn at støtten til barnehager varierer stort fra år til år.

Sande Venstre finner ikke penger i sitt budsjett til å investere 2 millioner kroner til Nordre Jarlsberg barnehage. Vi finner det ikke nødvendig at en helt ny barnehage skal ha behov for så store investeringer.

Forslag

- «Sande kommune søker private aktører til å bygge barnehage nord i bygda. Investeringsbudsjettet reduseres dermed med 15 millioner i både 2012 og 2013»
- «Nord Jarlsberg barnehage er helt ny og den foreslåtte investeringen på 500.000 kroner per år kuttes»

Idrett

Flerbrukshall

Behovet for mer inne-areal for idretten er stor. Sandehallens kapasitet er sprengt og alle representerte idrettsgrener i Sande sliter med å skaffe nok halltider for alle sine årskull, sågar må noen idretter kutte i sitt tilbud.

Idrett er viktig for folkehelsen og det er derfor nødvendig å investere i ny flerbrukshall. I forbindelse med utvidelsen av Selvik skole vil det også være behov for større gymnastikksal. Disse behovene bør ses under ett og følgelig må en ny flerbrukshall bygges i tilknytning til Selvik skole. Vi budsjetterer med 13 millioner kroner til bygging av hall i 2013. Det er også ønskelig å involvere idrettslagene i utforming av hallen slik at den dekker flest mulig behov innenfor kostnadsrammen.

Forslag

- «Det settes av 13 millioner kroner i 2013 til bygging av ny flerbrukshall ved Selvik skole. Planlegging av hallen skal skje i samarbeid med skolen og idrettsmiljøene i Sande.»

Nærmiljøanlegg

Et godt og variert idrettstilbud i Sande er viktig. Mangel på fysisk aktivitet er en trussel mot folkehelsen. Derfor er det viktig å legge til rette for fysisk aktivitet både for organiserte og uorganiserte, og spesielt rettet mot barn og unge.

Venstre ønsker derfor at det bygges nærmiljøanlegg som ballbinger, streetbasket, beach-volleybaner og lignende i de ulike boligområdene i kommunen. Dette må planlegges i samarbeid med velforeningene.

Forslag

- «Det settes av 200.000 kroner til nærmiljøanlegg i årene 2012-2015. Plassering og innhold i anleggene må planlegges i samarbeid med de aktuelle velforeningene.

Kultur

Kulturhus

Kulturlivet i Sande har i flere år måttet ta til takke med ikke-tilfredsstillende lokaler for sine øvinger og opptredener.

Et kulturhus bør lokaliseres i sentrum. Sande kommunes økonomi er ikke tilstrekkelig god for å kunne finansiere et kulturhus alene. Det er derfor etter vår mening nødvendig å vurdere alternative løsninger for både innholdet i bygget og finansieringsformen. Et sentrumsbygg bør legge til rette for handel på gateplan. Det er også mulig å tenke seg at i tillegg til kulturhusfunksjon, kan etasjene over benyttes til f.eks. kontorer, kommunale tjenester og leiligheter.

Sande Kommune bør se på mulighetene for å samarbeide med private aktører for å skaffe tilveie midlene som trengs for å finansiere byggingen av et slikt bygg, samt se på alternative driftsformer (OPS).

Forslag

- «Sande kommune utreder et sentrumsbygg for å ivareta kulturlivets behov. Det skal vurderes hvilke andre funksjoner bygget skal ha. Det skal inviteres til folkemøter for å få ideer til hvilke funksjoner som er aktuelle.»

Kulturskolen

Kulturskolen innehar en viktig funksjon i bygda og er et populært tilbud for barn og unge i kommunen. Kulturskolen har i lengere tid hatt behov for rehabilitering av toaletter, lys, ventilasjon og varme.

Forslag

- «Det settes av 850.000 kroner til rehabilitering av kulturskolens toaletter, lys, ventilasjon og varme i budsjettet for 2012.»

Miljø

Klima og energiplan

Den vedtatte miljøplanen fra 2009 føles ikke opp som ønskelig. Kommunestyret blir ikke informert om fremdriften til de konkrete tiltakene i planen og det synes ikke som om rådmannen i sitt budsjettforslag har avsatt penger til formålet. Venstre ønsker derfor å bevilge 500.000,- i årlige investeringer til tiltak i miljøplanen.

Forslag

- «Det settes av 500.000 kroner årlig i perioden på investeringsbudsjettet til å gjennomføre tiltak i klima og energiplanen.»
- «Administrasjonen innarbeider rapportering på fremdrift av klima og energiplanen i budsjettet og i revidert budsjett.»

Ladestasjoner

Det er få ladestasjoner for el-biler ved sentrale parkeringsplasser i Sande. Det settes derfor av 200.000 kroner i 2012 til å etablere flere ladestasjoner.

Forslag

- «Det settes av 200.000 kroner i 2012 til å etablere flere ladestasjoner på sentrale steder i Sande kommune»

ENØK konsulent

Det er både god samfunnsøkonomi og gunstig for privatøkonomien å redusere energiutgiftene i huset. En ENØK konsulent kan bidra med gode råd til private husholdninger i forhold til ulike ENØK tiltak. I tillegg kan en ENØK konsulent følge opp klima og energiplanen i Sande kommune.

Flere kommuner har gode erfaringer med en kommunal ENØK konsulent.

Forslag

- «Det avsettes 150.000,- årlig til en 20 % ENØK konsulent. Konsulenten som skal følge opp klima og energiplanen og gi råd i til private husholdninger og kommunale virksomheter i forbindelse med ENØK tiltak. Inndekning hentes fra rammekutt i sektor 50 - næring, miljø og kommunalteknikk.»

Næring

Hanekleiva

Hanekleiva har gode muligheter for å bli et viktig regionalt næringsområde i Vestfold. Med sin nærhet til E-18 og kort vei til jernbane og Sande sentrum er plasseringen god. Sande kommune har dessuten stor etterspørsel etter arbeidsplasser, og effekten for handelsstanden i sentrum må anses å være betydelig.

Et par viktige momenter for utviklingen mangler dessverre for øyeblikket. Vei, vann og avløp er en forutsetning for å etablere virksomheter. Det er ikke realistisk å anta at de første etablererne vil påta seg denne investeringen. Infrastrukturen må derfor på plass før man kan forvente virksomheter som søker seg til området.

Kommunen bør ta en aktiv rolle i å utvikle næringsområdet. Dette bør gjøres i samarbeid med grunneier og næringslivet som sitter på ekspertise på utvikling av næringsområder. Det bør etableres et utviklingsselskap, med kommunen som en betydelig aktør, som sørger for nødvendig infrastruktur, salg og markedsføring.

Det må forventes en moderat vekst i trafikken fra sentrum til næringsområdet. I hovedsak vil dette være knyttet til reiser mellom hjem og arbeid, da tungtrafikk må antas å gå direkte ut på E-18. Det vil derfor være behov for gang og sykkelstier fra Sande sentrum på grunn av den økte trafikkbelastningen dette vil påføre boligområdet. Utviklingsselskapet bør også ta store deler av denne kostnaden.

Salg av næringsarealene må dekke inn de påløpte kostnadene for utviklingen. Og det må antas at det her finnes muligheter for gevinst for Sande kommune.

Forslag

- «Sande kommune søker å etablere et utviklingselskap i samarbeid med grunneier og andre private aktører. Utviklingselskapet skal utvikle næringsområdet i Hanekleiva, sørge for nødvendig infrastruktur i og til området og stå for salg og markedsføring.»

Gründerfond

Sande kommune har behov for flere arbeidsplasser og det er derfor ønskelig å oppfordre gründere til å sette sine forretningsideer ut i livet. Vi ønsker derfor å etablere et gründerfond der privatpersoner kan søke om tilskudd til oppstartskostnader.

Forslag

- «Det etableres et gründerfond på 100.000 kroner per år for å få fart på antall nyetableringer i Sande. Inndekning hentes fra rammekutt i sektor 50 - næring, miljø og kommunalteknikk.»

Vindmøllepark

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) publiserte nov. 2009 en kartlegging av vindkraftressursene i Norge. For første gang ble vindkraften på østlandet kartlagt. På vestslogen ligger det et område som synes interessant å titte nærmere på.

Forslag

- «Sande kommune utreder mulighetene for å utnytte vindkraftressursene i kommunen.»

Fjernvarme

Sandebukta og Sandeelva er potensielle varmekilder for store deler av kommunen. Et sjøvarmeanlegg i Sandeelva kan gi store mengder varme til sentrumsbebyggelse og Sandebukta kan eksempelvis gi rikelig tilgang til varme for områdene Lersbrygga og Skafjellåsen. Sande kommune bør undersøke mulighetene som ligger her.

Forslag

- «Sande kommune kartlegger mulighetene for å etablere sjøvarmeanlegg i Sandeelva og i Sandebukta.»

Administrasjon

Innkjøp

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) satser på å øke andelen av offentlige innkjøp over elektronisk kanaler og har etablert ehandelsplattformen som tilbys til alle norske offentlige instanser. Gevinstene er i form av bedre, enklere og sikrere innkjøp. Selve innkjøpsprosessen blir bedre og enklere ved at den blir standardisert ut fra erfaringer. Den blir sikrere ved at elektroniske verktøy bidrar til bedre arkivering og sporbarhet. Avtaleprisene og -vilkårene kan bli gunstigere, og faren for å havne i KOFA reduseres vesentlig.

Sande kommune bør i samarbeid med f.eks. kommunene i Drammensregionen sette i gang arbeidet med å introdusere e-handel i hele sin virksomhet.

Forslag

- «Sande kommune skal ta i bruk elektronisk handel for innkjøp i alle kommunale virksomheter. Sande kommune søker samarbeid med andre nærliggende kommuner for gjennomføringen»

Kirken

Rådmannen har satt av 200.000 kroner til ny sitteklipper til kirkegården. Dette beløpet synes å være for høyt. Venstre foreslår å redusere beløpet til det halve.

Forslag

- «Investeringsbeløpet til ny sitteklipper til kirken reduseres til 100.000 kroner.»

Trafikksikkerhet

Det er ønskelig å bygge et nettverk av gang og sykkelstier gjennom hele kommunen. Dette arbeidet bør intensiveres og vi ønsker derfor å sette av 1 million kroner ekstra per år i årene 2013, 2014 og 2015.

Forslag

- «Investeringsbeløpet for trafikksikkerhetsarbeid økes med 1 million per år til 3 millioner i årene 2013, 2014 og 2015.»

Helse og sosial

Hjemmesykepleien

Rådmannen uttrykker bekymring over situasjonen i hjemmesykepleien der det per pleier er ca 25 besøk på en kveldsvakt. Denne situasjonen er uholdbar og bemanningen bør derfor økes. Det er grunn til å tro at behovet for hjemmesykepleie øker som følge av samhandlingsreformen og Venstre foreslår derfor at 500.000 kroner av overføringene i forbindelse med reformen avsettes til 1 ny stillinger i hjemmesykepleien.

Forslag

- «Det avsettes 500.000 kroner av tilskuddet i forbindelse med samhandlingsreformen til en ny stilling i hjemmesykepleien.»

Oppsummert endringsforslag

Endringer i driftsbudsjettet

Alle tall i 1.000 kr (2012-kroner)	Øk.plan 2012	Øk.plan 2013	Øk.plan 2014	Øk.plan 2015
Frie inntekter/fellesinntekter:				
Frie inntekter				
Andre refusjoner (rentekomp.m.m.)				
Drift virksomheter:				
0001 Folkevalgte organer	-300	-300	-300	-300
1000 Administrativ ledelse	-100	-100	-100	-100
1003 IKT	-100	-100	-100	-100
1004 Admin.avd./fra 2012: Økonomiavdeling	-200	-200	-200	-200
1005 Informasjonsavdeling	-200	-200	-200	-200
1006 Stab	-350	-350	-350	-350
Sektor 20 Skoler	1 500	1 500	1 500	1 500
2200 Haga barnehage				
2201 Nordre Jarlsberg barnehage				
2202 Skafjellåsen barnehage				
2300 Ressurscenter oppvekst				
4000 Kulturtjenesten				
6201 Barnehager felles				
6202 Frydenhaug skole				
3000 Familietjen./fra 2012: Folkehelse				
3100 Bolig og fritid				
3200 Sandetun				
3300 NAV				
6301 Eksterne helsetjenester				
Sektor 50 – Næring, miljø og kommunalteknikk	-250	-250	-250	-250
6101 Revisjon				
6104 Kirke og trossamfunn				
6501 Regionalt samarbeid og næringsutvikling				
6502 Brann- og ulykkesberedskap				

Endringer i investeringsbudsjettet

Alle tall i 1.000 kr (2012-kroner)	Øk.plan 2012	Øk.plan 2013	Øk.plan 2014	Øk.plan 2015
Investeringer utenom VA:				
Barnehage Kjeldås	-15 000	-15 000		
Nordre Jarlsberg barnehage - sovepl., uteområde, m.m.	-500	-500	-500	-500
Fremskynne vedlikehold Haga	4 000			-4 000
Kulturskolen - toaletter, lys/ventilasjon/varme	850			
Innearealer for idrett		13 000		
Sitteklipper kirkegård	-100			
Trafikksikkerhetstiltak (gjeldende økonomiplan)		1 000	1 000	1 000
Ladestasjoner el-bil	200			
Tiltak miljøplanen	500	500	500	500
Nærmiljøanlegg	200	200	200	200

Endret Resultat

Resultat (tall i 1.000 kr - 2012-kroner)	Regnskap 2010	Rev.budsj 2011	Øk.plan 2012	Øk.plan 2013	Øk.plan 2014	Øk.plan 2015
Frie inntekter (skatt/rammetilskudd)	-287 315	-361 500	-388 100	-392 300	-396 700	-400 300
Andre refusjoner (rentekomp.m.m.)	-2 887	-3 603	-3 885	-4 085	-4 285	-4 485
Mva-kompensasjon investeringer	-11 182	-7 204	-8 020	-8 790	-10 660	-7 390
= Sum frie inntekter/fellesinntekter	-301 383	-372 307	-400 005	-405 175	-411 645	-412 175
Drift virksomheter/felles	269 370	348 975	362 103	361 457	358 691	360 511
Ufordelt lønnsvekst inkl.sos.kostn.	0	727	8 000	8 000	8 000	8 000
Netto premieavvik/felles pensjonskostn.	-3 549	-2 113	-5 031	969	-2 031	-2 031
= Sum drift	265 821	347 589	365 072	370 426	364 660	366 480
Netto finanskostnader (ansvar 9002)	21 599	22 379	22 225	25 969	29 439	34 013
Netto finanskostnader boligfin./virks.heter	213	0	0	0	0	0
= Netto driftsresultat inkl. momskomp.invest.	-13 750	-2 339	-12 708	-8 781	-17 546	-11 682
= % av bto driftsinnt. (ca-tall for 2011-2013)	2,9 %	0,5 %	2,5 %	1,7 %	3,4 %	2,2 %
= Netto driftsresultat ekskl.momskomp.inv.	-2 569	4 865	-4 688	10	-6 886	-4 292
= % av bto driftsinnt. (ca-tall for 2011-2013)	0,5 %	-1,0 %	0,9 %	0,0 %	1,3 %	0,8 %
Avsetning til/bruk av fonds virksomheter	3 873	-2 351	268	0	0	0
Overføring til investeringsregnskap	10 377	7 204	8 020	8 790	10 660	7 390
Resultat - avsettes til/bruk av bundne fonds			2 000	-2 000		
Resultat - avsettes til/bruk av disp.fond	-500	-2 514	2 420	1 991	6 886	4 292
= Regnskapsmessig (udisponert) resultat	0	0	0	0	0	0